

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt
Haustreis
8680 TROFORS

SAKSBEHANDLER: TORHILD LAMO

ARKIVKODE: 2013/5907 - 432.3

DATO: 14.10.2014

Dispensasjon for bruk av barmarkskjøretøy og luftfartøy - Jillen Njaarke reinbeitedistrikt

Vedtak

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt gis dispensasjon fra forbudet mot motorferdsel i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelmiedajve for bruk av barmarkskjøretøyer og luftfartøy i forbindelse med reindrift. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstavene b, c og j, og i henhold til delegert myndighet fra Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for tidsrommet fra 15. oktober 2014 fram til 14. oktober 2015
- Det kan benyttes inntil fire sekshjulinger langs følgende traseer:
 - o Fra skogsbilveg langs eksisterende kjørespor forbi Sarvejællanjaevrie (Gåsvatnet) til Bijjiejaevrie (Øver Gåsvatnet)
 - o Fra Dempa (Stöövesvuemie/Stavassdal) til merkegjerd i Svenningskardet
 - o Fra Stöövesvuemie (Stavassdal) langs sti til Buejtiesdurrie (Feitskardet)
 - o Fra Langskardneset opp Sapmedurrie (Måsskardet)
- Inntil fire tohjuls terrengsykler i følgende områder:
 - o Fra skogsbilveg langs eksisterende kjørespor forbi Sarvejællanjaevrie (Gåsvatnet) til Bijjiejaevrie (Øver Gåsvatnet) og videre til Sarvejællan Åarjelgvevtele og Elgviddevatnet
 - o Fra Langskardneset opp Sapmedurrie (Måsskardet) og videre til Sarvejællan Åarjelgvevtele og Elgviddevatnet
 - o Langs Håalmanvaerie (Holmfjellet) samt opp Fjellskardet (Skjørlegda)
 - o Fra Sarvejællanjaevrie (Gåsvatnet) til Dempa via Raandurrie (Hjortskardene) og Svenningskardet
- Bruk av helikopter/småfly i forbindelse med rekognosering og samling av rein.

Dispensasjonen skal følge med hvert kjøretøy og kunne fremvises ved kontroll.

Bakgrunn

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt søkte i 2013 om dispensasjon for bruk av barmarkskjøretøyer og luftfartøy i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve i forbindelse utøvelse av reindrift. Samme søknad fremmes for kommende sesong og det oppgis at behovet er det samme. I søknaden ble det vist til at det er behov for bruk av sekshjuling, tohjuls terrengsykkel til samling, gjeting og transport av gjerdemateriell, inntil fire sekshjulinger og inntil fire terrengsykler. I tillegg er det behov for bruk av helikopter/småfly i forbindelse med rekognosering og samling på høsten og våren i forbindelse med slakteuttak, merking og sesongflytting. Bruk av helikopter/småfly vil i hovedsak skje i den sørlige delen av nasjonalparken fra Tettingdalen og østover mot Gåsvatn. Men ved behov vil det også være aktuelt i områdene nordover mot Sørvasdalen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 6, er motorferdsel på land, i ferskvann og i lufta under 300 meter forbudt. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi tillatelse til barmarkskjøring og bruk av luftkjøretøy i reindriften i tråd med forvaltningsplanen (§ 3, punkt 6.3, bokstavene b og c) samt nødvendig ferdsel i forbindelse med vedlikehold av hytter og gjerder (§ 3, punkt 6.3, bokstav j). Inntil det foreligger godkjent distriktsplan for reinbeitedistriktet kan det kun gis ettårige tillatelser. Ut fra dette vurderes hjemmelsgrunnlaget for søknaden å være oppfylt.

Søknaden skal videre vurderes i henhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering

Det framgår av naturmangfoldlovens § 8 at alle vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det. Lomsdal-Visten/Njaarke er relativt godt kartlagt i forbindelse med verneplan for nasjonalparken og verneplan for barskog. Opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra disse (Miljøfaglig utredning, rapp 2004:3, NIJOS-rapport 18/4) og Naturbase. De største naturverdiene i Lomsdal-Visten/Njaarke er knyttet til de kartlagte naturtypene kalkrike områder i fjellet, rik edelløvskog, kalkskog, urskog/gammelskog og bekkekløfter. Karplantefloraen er samlet sett rik og variert men i hovedsak begrenset til områdene med kalkførende berglag som også gir grunnlag for grotter og andre karstforekomster.

Det tas videre utgangspunkt i forslag til forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve og Strauman landskapsvernområde som for tiden er inne til endelig godkjenning i Miljødirektoratet. Forvaltningsplanen gir retningslinjer for nasjonalparkforvaltningen innen temaet reindrift.

Selv om motorferdsel i utgangspunktet er forbudt er det gitt åpninger som skal sikre levelige rammer for reindrifta sin lovlige drift i området. Av hensyn til verneverdiene og friluftsinteressene er det viktig at reindrifta begrenser motorisert ferdsel i nasjonalparken til det absolutt nødvendige. Særlig barmarkskjøring kan få svært negative konsekvenser for vegetasjon, geologi og for opplevelsen av urørt landskap.

Det er ikke utarbeidet en sårbarhetsanalyse for nasjonalparken men de mest markerte kjøreskadene finnes på den faste traseen ved Gåsvatn. Området ved Gåsvatn er forøvrig et område med høge botaniske verdier knyttet til verdifulle kalkskoger (kategori B). I tilknytning til disse finnes det også en rekke rikmyrer. Mange av disse er svært små i utstrekning og inngår derfor i større naturtypelokaliteter som kalkskog og kalkrike områder i fjellet. Kjøretraseen ved Gåsvatn går i hovedsak utenom disse og krysser kun gjennom en tarm med gammel granskog med lav kontinuitetspreg. Langs de andre fast omsøkte kjøretraseene er kjøreskadene begrenset. De omsøkte kjøretraseene berører ikke noen av de punktfestede rødlisteforekomstene innenfor verneområdene.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes dermed som tilstrekkelig slik at § 9 (føre-var-prinsippet) ikke kommer til anvendelse.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelse, slitasje, støy og for fred og ro som grunnlag for utøvelse av friluftsliv. Den omsøkte kjøringen vil i første rekke ha innflytelse på opplevelsen av urørthet. Når det gjelder bruk av terrengsykkel er dette definert til bestemte områder hvor det stedvis også finnes verdifulle naturtyper. Det kan ikke utelukkes at det vil foregå ferdsel gjennom noen av disse men påvirkningen er langt mer sporadisk og begrenset. Igjen vil opplevelsen av urørthet være den som påvirkes mest. Påvirkningsgraden i området er likevel ikke større enn at det må aksepteres innenfor rammen for utøvelse av reindriftsnæringen i området. Bruk av luftfartøy under 300 meter vil først og fremst kunne virke forstyrrende for det allmenne friluftslivet. Det er ikke dokumentert at det kan føre til vesentlig skade på naturmangfoldet. Topografien i Lomsdal-Visten/Njaarke er slik at det ofte er mer hensiktsmessig å bruke luftfartøy enn barmarkskjøretøyer ved rekognosering og samling av rein. Det vil gi mindre påvirkning på naturmangfoldet og fordelene overgår de eventuelle ulempene/forstyrrelser som måtte være for det allmenne friluftslivet. Totalt vurderes ikke den samlede belastningen som større enn det området kan bære, jfr. naturmangfoldlovens § 10.

Naturmangfoldlovens § 11 og 12 er ikke relevante i denne saken.

Konklusjon

Det er pr i dag fire siidaandeler i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, hvorav en er under oppbygging. Det gis derfor dispensasjon til samme antall kjøretøy som i perioden august 2013 - august 2014. Omfanget vurderes som akseptabelt ut fra den enkelte driftsenhetens behov i forbindelse med næringsutøvelsen.

Hjemmelsgrunnlaget for søknad om bruk av barmarkskjøretøyer og luftfartøyer vurderes som oppfylt. Søknaden er videre begrenset til faste traseer for bruk av sekshjulinger og til bestemte områder for bruk av tohjuls terrengsykkel. Påvirkningen på naturmangfoldet og det allmenne friluftslivet vurderes å være innenfor rammen av det som må aksepteres ved utøvelse av lovlig reindrift i området.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Klima- og miljødepartementet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Torhild Lamo
Nasjonalparkforvalter

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Mosjøen	Strandgata 12-14	8656	MOSJØEN
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	Mosjøen
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Vevelstad kommune		8976	Vevelstad
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Grane kommune	Rådhuset	8680	Trofors
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	Brønnøysund
Naturvernforbundet i Nordland	Løftfjellveien 7	8602	Mo i Rana